

**WICEPREZYDENT
MIASTA KATOWICE**

KE.ZD-00261/24

BIURO RADY MIASTA KATOWICE	
Wpł.	2024 -11- 12
BRM.....	

Katowice, 07.11.2024 r.

Sz. P.
Łukasz Borkowski
Przewodniczący
Rady Miasta Katowice

BRM
P.DZ.
wz P.AZ
Kopie P. Pre
12.11.24

W nawiązaniu do pisma z dnia 29.10.2024 r. znak BRM.KW-00338/24, BRM.0012.12.8.2024.AŻ w związku z zaplanowanym na dzień 15.11.2024 r. o godz. 12.00 posiedzeniem Komisji Klimatu i Środowiska Rady Miasta Katowice, przekazuję w załączeniu materiały w zakresie punktu 4 porządku obrad Komisji tj. „Wymiana indywidualnych źródeł ciepła na terenie Katowic, szanse, ograniczenia.”

Z poważaniem

Maciej Biskupski
Wiceprezydent
Miasta Katowice

Załączniki:

Zał. nr 1 – Materiały dotyczące pkt. 4: „Wymiana indywidualnych źródeł ciepła na terenie Katowic, szanse, ograniczenia.”

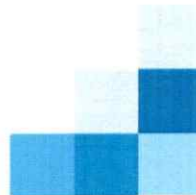
NACZELNIK
Wydziału Klimatu i Energii

WYDZIAŁ KLIMATU I ENERGII

Starszy Inspektor
Agnieszka Piszcz
KATOWICE
dla oddziału

Urząd Miasta Katowice
40-098 Katowice, ul. Młyńska 4
www.katowice.eu tel. (+48 32) 259 39 09
urząd_miasta@katowice.eu

Wymiana indywidualnych źródeł ciepła na terenie Katowic, szanse, ograniczenia

1. Dotacja celowa z budżetu miasta Katowice

1.1. Urząd Miasta Katowice, Wydział Kształtowania Środowiska

Na podstawie Uchwały XLIII/984/2022 Rady Miasta Katowice z dnia 27 stycznia 2022 r., na bieżąco przyjmowane i rozliczane są wnioski o dotację celowa na wymianę systemu ogrzewania z węglowego na proekologiczny. Do dnia 04.11.2024 r. wymieniono 479 szt. indywidualnych systemów grzewczych, tj.:

- na ogrzewanie gazowe: 220 szt.,
- na ogrzewanie elektryczne: 81 szt.,
- na ogrzewanie z sieci zdalaczynnej: 110 szt.,
- na ogrzewanie w oparciu o kocioł z podajnikiem na pellet: 28 szt.,
- na ogrzewanie w oparciu o pompę ciepła: 40 szt.,
- na łączną kwotę 4 695 353,00 zł.

Ze względu na bieżący tryb udzielania dotacji celowych, ilość wymienionych systemów grzewczych do końca 2024 r. zwiększy się. Każdy mieszkaniec spełniający warunki ww. uchwały otrzyma przysługującą mu dotację.

W związku z wejściem w życie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, zgodnie z art. 17 ust. 15 nie będzie możliwe udzielanie zachęt finansowych (dotacji) do montażu instalacji indywidualnych kotłów zasilanych paliwami kopalnymi. Powyższa dyrektywa może mieć wpływ na zmniejszenie ilości składanych wniosków na wymianę systemu ogrzewania w latach 2024-2025.

1.2. Urząd Miasta Katowice, Miejskie Centrum Energii, Wydział Klimatu i Energii

Pracownicy Miejskiego Centrum Energii przy Młyńskiej 2B (od 2018 roku) udzielają porad na temat dotacji celowej na wymianę systemu ogrzewania z węglowego na proekologiczne.

Ograniczenia

Działalność Polskiej Spółki Gazowniczej sp. z o.o.

Z informacji uzyskanych od mieszkańców i zarządców nieruchomości wynika, że spółka ze względu na środki finansowe i moce przerobowe nie realizuje nowych inwestycji na koniec bieżącego roku. Taka sytuacja może spowodować spadek udzielonych dotacji mieszkańcom Katowic. Biorąc pod uwagę, że najczęściej dotowane są nadal kotły gazowe, ważne jest by utrzymać systematyczność oraz terminowość przy budowie przyłączy gazowych.

Wzrost cen energii elektrycznej

Biorąc pod uwagę, że w Polsce ceny energii elektrycznej są największe w Europie można założyć, że pompa ciepła będzie najdroższym systemem grzewczym, jeśli chodzi o koszty zużytej energii elektrycznej. Taka sytuacja również sytuacja może spowodować spadek udzielonych dotacji mieszkańcom Katowic.

Możliwości podłączenia budynków do sieci zdalaczynnej

Sieć zdalaczynna jest to najdroższy system ogrzewania jeśli chodzi o koszty początkowe inwestycji i dość drogi jeśli chodzi o użytkowanie ze względu na wytwarzanie ciepła z węgla kamiennego. Operatorzy systemów dystrybucji podłączają przede wszystkim budynki wielorodzinne i osiedla. W innych przypadkach jest to ekonomicznie nieopłacalne.

Szanse

Możliwość finansowania inwestycji z różnych źródeł

Właściciele/współwłaściciele domów jednorodzinnych mają możliwość połączenia dotacji celowej z budżetu miasta Katowice z dofinansowaniem z Programu Czyste Powietrze. Utrzymanie dotychczasowej możliwości łączenia dotacji znacząco wpływa na opłacalność inwestycji.

2. Program „Ciepłe Mieszkanie” - Urząd Miasta Katowice, Wydział Kształtowania Środowiska

Na terenie Miasta Katowice prowadzony jest program „Ciepłe Mieszkanie”, którego celem jest zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych. Warunkiem uzyskania dofinansowania w ramach ww. programu jest posiadanie nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe, które nie spełnia wymagań rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe lub Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE. Jednakże mieszkańcy Katowic byli głównie zainteresowani dofinansowaniem do wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, bez wymiany systemu ogrzewania, co uniemożliwiało udział w programie.

3. Program Priorytetowy „Czyste Powietrze” - Urząd Miasta Katowice, Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu Czyste Powietrze w Miejskim Centrum Energii, Wydział Klimatu i Energii

Czyste Powietrze to kompleksowy program, którego celem jest wymiana starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz głęboka termomodernizacja budynków jednorodzinnych. Program skierowany jest do osób fizycznych będących właścicielami/współwłaścicielami domów jednorodzinnych/wydzielonych lokali mieszkalnych. Dotacje udziela Wojewódzki Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Program został uruchomiony w 2018, a okres realizacji programu ustalono na lata 2018-2029.

Realizacja Programu „Czyste Powietrze” w Gminie Katowice na dzień 30.09.2024 r. przedstawia się następująco:

- liczba złożonych wniosków o dofinansowanie (szt.) – 1676,
- liczba zawartych umów o dofinansowanie (szt.) – 1401,

- liczba zrealizowanych przedsięwzięć (szt.) – 1030,
- kwota wypłaconych dotacji (zł) – 15 727 105, 44.

Dane na temat realizacji Programu „Czyste Powietrze” udostępniane są na stronie WFOŚiGW w Katowicach.

Ograniczenia:

Zmiany regulaminu Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”

Od momentu funkcjonowania Programu (od 2018 roku) regulamin zmieniał się kilkanaście razy. W przyszłym roku (2025 r.) planowana jest kolejna odsłona Programu. W październiku br. zakończył się pierwszy etap konsultacji dotyczący nowej wersji. Z uwagi na częste zmiany, Program stał się skomplikowany oraz nieczytelny dla potencjalnych Beneficjentów, przyczyniając się do spadku zainteresowania. W celu przeciwdziałania trendowi WFOŚiGW zainicjował powstanie w całej Polsce Gminnych Punktów Konsultacyjno-Informacyjnych, których zadaniem jest promocja, informowanie o Programie oraz pomoc przy wypełnieniu wniosku i jego rozliczeniu.

Funkcjonowanie punktu konsultacyjnego WFOŚiGW w Katowicach przy ul. Wita Stwosza 2

WFOŚiGW w Katowicach w ramach punktu konsultacyjnego Programu Czyste Powietrze uruchomił jedną linię informacyjną na województwo śląskie. Z informacji uzyskanych od Beneficjentów czas oczekiwania na rozmowę z konsultantem waha się pomiędzy 1 – 2 godziny. Biorąc pod uwagę powyższe potencjalni Beneficjenci szukają informacji o programie w mediach społecznościowych oraz na przypadkowych portalach internetowych lub dowiadują się o jego istnieniu od firm specjalizujących się w termomodernizacji. Taka sytuacja powoduje, że Beneficjenci otrzymują informację zwrotną tylko o maksymalnych możliwych, a nie realnych, możliwościach finansowania przedsięwzięcia. Dodatkowo, zdarza się, że informacje przekazywane przez pracowników WFOŚiGW nie są spójne.

Brak ścieżki odwoławczej w WFOŚiGW

WFOŚiGW w Katowicach nie dotrzymuje terminów odnośnie podpisania umów o dofinansowanie czy wypłacania dotacji wynikających z regulaminu Programu. Sytuacja ta wynika z bardzo dużej ilości złożonych wniosków. Często zdarzają się sytuacje sporne pomiędzy Beneficjentem, a WFOŚiGW w kwestii rozliczenia inwestycji czy ogólnych warunków Programu. W takich sytuacjach WFOŚiGW informuje Beneficjenta o podjęciu decyzji, która jest ostateczna. Beneficjent nie ma środków odwoławczych oraz narzędzi, by odwołać się od decyzji Funduszu.

Dofinansowanie w formie dotacji z prefinansowaniem

Ten rodzaj dofinansowania dedykowany jest dla najbardziej ubogich właścicieli domów jednorodzinnych. Dotacja polega na tym, że Beneficjent, który nie posiada własnych środków finansowych na pokrycie kosztów początkowych inwestycji podpisuje umowę z wykonawcą. Na jej podstawie wykonawca otrzymuje do 50% dotacji w formie zaliczki na rozpoczęcie inwestycji. Reszta należności jest regulowana przez Beneficjenta po zakończeniu inwestycji i przelaniu środków na konto wnioskującego przez WFOŚiGW. Biorąc pod uwagę, że w tej formie finansowania przedsięwzięcia najistotniejszą kwestią jest jakość merytoryczna dokumentacji wystawionej przez wykonawcę, nagminnie zdarza się, że Firma deklarująca znajomość programu wystawia dokumenty księgowe i inne, które nie są akceptowane przez

WFOŚiGW. Należy zaznaczyć, że WFOŚiGW przyjmują maksymalnie dwie korekty wniosków, potem wniosek jest odrzucany.

Audyt Energetyczny/Kompleksowa Termomodernizacja.

W nowej odsłonie Programu, aby móc ubiegać się o dotację do zainstalowania każdego rodzaju pompy ciepła należy mieć sporządzony audyt energetyczny, z którego będzie wynikać, że określone urządzenie jest najlepszym rozwiązaniem dla nieruchomości. Biorąc pod uwagę jaka jest dotychczasowa praktyka sporządzania audytów można zakładać wątpliwą wartość merytoryczną dokumentów, co przyczyni się do zainstalowania nieefektywnego źródła ciepła.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1275 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (EPBD)

W oparciu o postanowienia nowej dyrektywy zasady kształtowania systemów wsparcia, obejmują wymóg polegający na nieudzielaniu zachęt finansowych do instalacji indywidualnych kotłów zasilanych paliwami kopalnymi od 1 stycznia 2025 roku. Urządzenia takie mogą być stosowane po tym terminie, ale ich zakup i montaż nie może być wspierany finansowo przez państwo. Zastosowanie dyrektywy może spowodować znaczący spadek ilości wymian systemów ogrzewania zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Lista zielonych urządzeń i materiałów (lista ZUM)

Lista ZUM została stworzona, by pomóc potencjalnym Beneficjentom w wyborze urządzeń i materiałów kwalifikujących się do dofinansowania. Lista jest współtworzona przez producentów. Wprowadzenie przez NFOŚiGW listy ZUM znacząco ograniczyły możliwość wyboru i konkurencyjności na rynku, co spowodowało, że ceny urządzeń znajdujących się na liście znacznie wzrosły.

Kocioł na biomasę o podwyższonej efektywności

Obecnie w Programie CZP najwięcej wniosków składanych jest na kotły biomasowe, jest to w tej chwili jedno z bardziej ekonomicznych rozwiązań. Biorąc pod uwagę, że są to urządzenia o wysokiej sprawności potrzebują one wysokiej jakości paliwa. W przepisach prawa nie ma ujednoliconych norm jakościowych dla pelletu. Brak regulacji tej kwestii może doprowadzić, że w obiegu pojawi się paliwo słabej jakości, które może spowodować nadmierne zużycia pelletu lub kosztowną awarię kotła.

Funkcjonowanie punktu informacyjnego MCE/Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny Programu Czyste Powietrze

W dniu 4 grudnia 2020 r. miasto Katowice oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach podpisało porozumienie dotyczące wsparcia w realizacji programu „Czyste Powietrze”. Od 24 maja 2021 roku w Miejskim Centrum Energii przy ul. Młyńskiej 2b działa GMINNY PUNKT KONSULTACYJNO – INFORMACYJNY PROGRAMU „CZyste Powietrze”, w którym można uzyskać pomoc w wypełnieniu i przesłaniu do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach wniosków o dofinansowane oraz wniosków

o płatność z Programu „Czyste Powietrze”. Z tego udogodnienia mogą skorzystać wszyscy mieszkańcy Katowic ubiegający się o podstawowy, podwyższony oraz najwyższy zakres dofinansowania.

Od roku 2021 w Gminnym Punkcie Konsultacyjno-Informacyjny zostało przygotowane 283 wnioski o dofinansowanie oraz 129 wniosków o płatność.

Zgodnie z Załącznikiem nr 4 do Porozumienia – wymagania i koszty kwalifikowane w ramach zadań punktu konsultacyjnego – informacyjnego pkt. 4 *„Punkt konsultacyjno-informacyjny powinien być czynny w dni robocze, w godzinach dogodnych dla mieszkańców ustalonych przez Gminę, w wymiarze minimum 10 godzin tygodniowo”*.

W związku z dużym zainteresowaniem Programem, problemami z funkcjonowaniem punktu konsultacyjnego WFOŚiGW od momentu podpisania „Porozumienia” tj. grudzień 2020 r. MCE udziela porad i pomaga przy wypełnieniu wniosku w godzinach pracy UM Katowice.

Szanse

Utrzymanie gminnych punktów konsultacyjno – informacyjnych Programu Czyste Powietrze daje szanse na funkcjonowanie zgodnie z założonym terminem tj. 2029 r. rządowego Programu termomodernizacyjnego.

Rozszerzenie listy ZUM o innych producentów urządzeń grzewczych mogłoby wpłynąć pozytywnie na obniżenie cen i konkurencję. Wprowadzenie okresu przejściowego w związku z dyrektywą budynkową wprowadzającą ograniczenia dotowania kotłów gazowych od 01.01.2025 r.

W ramach Programu istnieje możliwość skorzystania z dofinansowania z innych programów finansowanych ze środków publicznych, istnieje możliwość połączenia dotacji z Programu Czyste Powietrze oraz dotacji celowej z budżetu miasta Katowice dla właścicieli/ współwłaścicieli budynków jednorodzinnych.

4. Program STOP SMOG w GZM - Urząd Miasta Katowice, Miejskie Centrum Energii, Wydział Klimatu i Energii

Program Stop Smog w GZM - poprawa efektywności energetycznej budynków jednorodzinnych poprzez realizację przedsięwzięć niskoemisyjnych w najmniej zamożnych gospodarstwach domowych (2023-2025).

W ramach programu na terenie 11 gmin tworzących GZM planowane jest przeprowadzenie 210 przedsięwzięć niskoemisyjnych w budynkach osób ubogich energetycznie. Zakładanym efektem programu jest likwidacja niespełniających standardów niskoemisyjnych źródeł ciepła w 199 budynkach jednorodzinnych oraz inne przedsięwzięcia mające na celu poprawę efektywności energetycznej budynków.

Do projektu zostało wytypowanych 25 budynków – 15 budynków jednorodzinnych osób prywatnych, 10 budynków jednorodzinnych będących w zasobie mieszkaniowym Miasta Katowice. Budynki jednorodzinne będące w zasobie mieszkaniowym Miasta Katowice zostały wytypowane i zgłoszone do projektu.

Dla budynków jednorodzinnych należących do osób prywatnych prowadzony jest od 15 lipca 2024 r. nabór ciągły do programu. Dotychczas na 14 złożonych wniosków 3 zostały zaopiniowane negatywnie w związku z niespełnieniem kryteriów dochodowych i majątkowych.

Ograniczenia

Komplementarność z innymi większymi programami adresowanymi do właścicieli domów jednorodzinnych.
Restrykcyjne kryteria dochodowo-majątkowe.

Szanse

Przekazanie środków z puli przeznaczonej dla osób prywatnych do zasobów mieszkaniowych należących do Miasta.

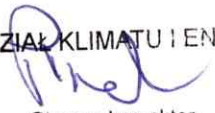
WICEPREZIDENT MIASTA KATOWIC

Maciej Biskupski

NACZELNIK
Wydziału Klimatu i Energii

Beata Urych

WYDZIAŁ KLIMATU I ENERGII

Starszy Inspektor
Agnieszka Piśzał